

Huvudman

Heliga Katarinas Skolstiftelse
info@katarinaskolan.se

Beslut

Datum 2024-12-17
Dnr SI 2024:4077
Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Katarinaskolan i Uppsala kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 9 augusti 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2024 genomfört en tillsyn av Katarinaskolan i Uppsala kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande konfessionella inslag i utbildningen, om verksamheten följt bestämmelserna om att undervisningen är saklig, allsidig och bygger på vetenskaplig grund samt att undervisningen är icke-konfessionell.

Skolinspektionen beslutade den 9 augusti 2024 att förelägga Heliga Katarinas Skolstiftelse att senast den 9 december 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande konfessionella inslag i utbildningen.

Heliga Katarinas Skolstiftelse har den 15 oktober 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har som en del i uppföljningen den 8 november 2024 genomfört en intervju med elever i årskurs 6, 7 och 9. Huvudmannen har därefter getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Heliga Katarinas Skolstiftelse har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i utredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att

nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Konfessionella inslag i utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 9 augusti 2024 att Heliga Katarinas Skolstiftelse inte uppfyllde författningarnas krav gällande konfessionella inslag i utbildningen. Skolinspektionen förelade huvudmannen att se till att de konfessionella inslag som förekommer under samlingarna avgränsas, schemamässigt eller i tid, från övriga aktiviteter och andra icke-konfessionella inslag. Vidare skulle huvudmannen se till att elever som inte vill delta i ett konfessionellt inslag ges möjlighet att helt utebli från det konfessionella inslaget. Huvudmannen skulle också försäkra sig om att vårdnadshavare och elever, utifrån ålder och mognad, är införstådda med att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt samt inkomma med redogörelse för på vilket sätt huvudmannen försäkrat sig om detta med uppgift om vilken information som lämnats, till vilka grupper, när och på vilket sätt. Huvudmannen skulle även se till att den skriftliga informationen som lämnas till vårdnadshavare och elever innehöll information om vilka konfessionella inslag som förekommer i utbildningen samt en påminnelse om att deltagandet i konfessionella inslag är frivilligt. Huvudmannen skulle inkomma med den skriftliga information som lämnats med uppgift om när, till vilka grupper samt på vilket sätt informationen lämnats. Fram till dess att huvudmannen lämnat skriftlig information till vårdnadshavare och elever enligt ovan skulle huvudmannen upphöra med konfessionella inslag i utbildningen.

Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att Katarinaskolan har ett konfessionellt inslag i utbildningen vilket utgörs av läsning av *Fader vår* som en avslutande del av skolans måndagssamlingar. Av redovisningen framgår också att ordningen på samlingen har ändrats enligt följande. När samlingen ska avslutas säger rektorn "Nu börjar den frivilliga delen av samlingen". Sedan inväntar samtliga att de elever som vill gå ut har gjort det. Därefter sägs som tidigare "Nu får vi möjlighet att samla vårt sinne och bli stilla en stund. Jag läser *Fader vår* och du kan tänka på vad du vill, eller läsa med tyst för dig själv". Sedan läses *Fader vår* och därefter går de elever som deltagit i inslaget ut från måndagssamlingarna. Eleverna ges möjlighet att helt utebli från det konfessionella inslaget då det tydligt varje gång sägs att det är frivilligt och de som inte vill delta ges möjlighet att lämna rummet. Andelen elever som utnyttjar möjligheten varierar något mellan årskurserna men det rör sig om cirka en femtedel av eleverna.

Vidare framgår av redovisningen att skolledningen, efter att huvudmannen tagit del av Skolinspektionens beslut, träffade alla klasser och berättade om beslutet samt hur de planerade att göra på samlingarna. Eleverna gavs tillfälle att prata med varandra och lämna synpunkter till skolledningen och/eller sina lärare. Skolledningen förklarade vad ett konfessionellt inslag är och berättade tydligt för eleverna att den avslutande stilla stunden med läsning av *Fader vår* är frivillig och att alla elever som vill kan lämna rummet när det frivilliga momentet börjar. Alla elever och föräldrar har vid skolstarten fått skriftlig information om skolan och dess konfessionella inslag. Informationen har delats ut i pappersform till alla elever på skolan och har sänts i digital form till alla föräldrar via skolplattformen samt via e-post. Informationen har också getts både muntligt och skriftligt vid föräldramöten. Den skriftliga informationen om skolans konfessionella inslag har även omformulerats på så sätt att det nu tydligt framgår att det är frivilligt att delta.

Av skolans skriftliga information som getts in i ärendet framgår bland annat följande. Måndagsmorgonens samling avslutas med en kort stunds inre tyst samling då alla uppmanas att tänka på något de själva tycker är viktigt inför veckan som kommer. Under tiden läser skolledningen bönen *Fader vår*, vilket gör det till ett konfessionellt inslag enligt lag. Denna del av samlingen är därför frivillig. På skolan värnar de om varje människas tankefrihet och uppmanar därför aldrig någon att be eller utföra andra religiösa handlingar.

Intervjuade elever berättar att rektorn vid morgonsamlingarna numera säger "nu börjar den frivilliga delen". Då går vissa elever ut och andra stannar kvar. Till de som stannar kvar säger rektorn "ni får läsa med tyst för er själva eller tänka tyst på något annat". Intervjuade elever berättar vidare att rektorn informerar om frivilligheten vid varje morgonsamling och att eleverna har rätt att utebli och lämna samlingen vid det konfessionella inslaget. Hur många elever som lämnar varierar mellan de olika årskurserna och klasserna. Eleverna uppger också att rektorn har berättat om Skolinspektionens beslut och att de har pratat om vad som juridiskt räknas som ett konfessionellt inslag samt att det ska råda religionsfrihet i skolan. Eleverna uppger vidare att de har fått både muntlig och skriftlig information om skolans konfessionella inslag samt att det är frivilligt att delta i konfessionella inslag. Även vårdnadshavarna har, enligt eleverna, informerats, bland annat via skolplattformen.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 3 § skollagen avses med konfessionell inriktning, en inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag. Vidare framgår att med konfessionella inslag avses bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag.

Av 1 kap. 7 a § skollagen framgår att om huvudmannen för en fristående skola har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning, med de begränsningar som följer av 7 b och 7 c §§.

Enligt 1 kap. 7 b § skollagen ska deltagandet i konfessionella inslag alltid vara frivilligt. Huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och elever är införstådda med detta. Vidare ska ett konfessionellt inslag avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Om det i undantagsfall inte är möjligt att avgränsa ett konfessionellt inslag från en annan aktivitet i utbildningen utan att syftet med aktiviteten går förlorat, får det konfessionella inslaget ingå i aktiviteten.

Av förarbetena (prop. 2021/22:157, s. 49–51 och 114–115) framgår att för att kravet på frivillighet ska kunna uppfyllas bör barnet eller eleven alltid ha rätt att utebli från det konfessionella inslaget. Huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och elever är införstådda med att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt. Detta kan ske på olika sätt, genom skriftlig information till vårdnadshavare och elever i förväg eller genom muntlig information. Denna bestämmelse går längre än bestämmelsen om skriftlig information och innebär bland annat att elever som inte får skriftlig information ska få muntlig information. Det kan också innebära att muntliga förtydliganden behöver göras inför enskilda konfessionella moment, så att det inte i den praktiska situationen framstår som att det inte finns någon valfrihet.

Enligt 1 kap. 7 c § får konfessionella inslag vid fristående skolor och fritidshem med konfessionell inriktning endast förekomma vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen har informerat om. Sådan information ska lämnas till barnets vårdnadshavare, och i mellanstadiet och i högstadiet, även till eleven.

Av 1 kap. 7 d § skollagen framgår att information enligt 7 c § ska innehålla uppgifter om 1. vilka konfessionella inslag som kan förekomma och när de kan förekomma, 2. vilken likvärdig aktivitet utan konfessionella inslag som erbjuds som ett alternativ till en aktivitet där sådana inslag ingår enligt 7 b § tredje stycket, och 3. en påminnelse om att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten numera uppfyller författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas.

Beslutet har fattats av utredare Anna Thuröe. Utredare Elin Andersson har varit föredragande i ärendet. I ärendets handläggning har även utredare Johanna Tinghammar Bruck medverkat.

X Anna Thuröe

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Thuröe